

מסורת הש"ס

(א) פסחים ז: שקלים פ"ו מ"ב. (ב) בני אלם. רש"ל. (ג) ונעלי כד... (ד) ועי' בראש"ש גי' אחרת, (ה) עי' רש"ל, (ו) ס"א בנעמא בכסוף, (ז) ס"א,

»

הגהות הגר"א

[א] גמ' דשמיך. ג"כ גירסת המג"ם דשמים (ועומ"ש רבינו בח"מ ס' רס ע"ק (ז) [ב] תוס' ד"ה דשמיך ס' וי"ל כו'. ג"כ עי' הגר"א בשם ראב"י:

»

לעזי רש"י

אשטרל"א [איטירילי"ש]. שנים, שריכים. פלט"א. מטיל מחבת.

»

מוסף רש"י

דשתיך. לתלומד היולא מן הכסף ובעל"ז ריו"ל (שבת סה). או: שהעלה מלודה (תענית ח). מעות שנמצאו לפני סחרי הבמה לעולם מעשר. רוב אולי בשר צירושלים כל ימות השנה ממעות מעשר שני הן, לפי שלא היו מספיקין לאכול כל מעות מעשר שני שלחן הרגל ונתתן אותם לגני העיר טרומת האלה וכן אוליין בקדושמן ועיקר אילת מעות מעשר שלמים היו מביאין מהן, כדק"ל במנחות (פג). הלך לוקחין מהן כהמות, דכל זמן שיש לו מעות מעשר אינו מוציא מעות חולין, ואפי"ג דאכא למימר שחא מיד המוכר נפלו ומעות חולין הן, ספק איכורא לחומרא (פסחים ט). ברה הבית חולין. ואפילו בשעת הרגל שיש מעות מעשר מרויחן צירושלים ממעות חולין, לא מספיקין להו במעשה, דאוליין בתר רובא דשחא ואמרינן לאו האידנא נפול אלא קודם הרגל (שם). ובירושלים בשאר ימות השנה חולין. דרוב מעות העיר חולין, בשעת הרגל הכל מעשר. כדמפרש טעמא, מה טעם בשעת הרגל מעשר ולא אמרינן קודם הרגל נפול כדאמין כגמלאין ביה הביט, הואיל רשוקי ירושלים עשוין להתכבד בכל יום. תפני הטעי, ואם נפול קודם הרגל הוו משתכחי בשעת כיבוד, אכל הו הבית מתוך שהוא משופע והרוב מכבדת ומשפרו ועוד שאין אדם נכנס באפק שעל רגליו, ואינו עשוי להתכבד, אלמא בכל דבר העשוי להתכבד אמרינן קמאי קמאי אדורי (שם).

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

דשתיך טפי. העלו חלודה רבה דכולי האי לא שציק להו: **סנינא**. הנמצא באחד מחורי הכותל: **בתר קפא**. אויל אי קתיה לגיו בני הבית נתנוהו שם אי קתא לצר בני רשות הרצים נתנוהו שם שכן דרך אחיזתו. וכן כיסא בתר שניה אשטרל"א בלע"ז: **באודרא**. מוכין: **נסכא**. פלט"א של כסף:

ממולא. מן החפץ שמחזיק כל רוחב

הכותל: **לא לריכא דמשפע**. הכותל

לחד גיסא: **מסו דסימא**. בחצי

הגובה היה מחילה ואשתפוכי אשתפוך לצד הנמוך קמ"ל: **לפני סוחרי כהמה**. צירושלים: **לעולם**. בין בשעת הרגל בין שלא בשעת הרגל: **מעשר**. שרוב

בשר הנאכל צירושלים מעשר לפי

שאין אדם שהיה צירושלים עד שיאכל

כל מעשרותיו ונותן מעות מעשר

לעני העיר או לאוהביו יושבי העיר

ורוב הוצאות מעשר לוקחין בהן

בהמות לשלמים כדגמר שם שם

מעשר משלמים במסכת מנחות

(דף פג). **וכהר הביט חולין**. ואפילו

בשעת הרגל ואע"פ שרוב מעות

שבציר מעשר שעולי רגלים מביאין

מעות מעשרותיהן לאכלם לא שבקינן

רובא דשחא ואוליין בתר רגל אלא

אמר' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין

הן: וצירושלים. בשאר שווקים שבה:

בשאר ימות השנה חולין. דרוב מעות

שבציר חולין: **ובשעת הרגל מעשר**.

שרוב מעות העיר מעשר: ואמר רב

שמעיה בר זעירא מאי טעם. צירושלים

בשעת הרגל מעשר ולא אמר' מלפני

הרגל נפלו כדאמרן ברה הבית:

ושוקי ירושלים עשוין להסכנד ככל

יוס. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר

מלאום מכבדי השוק. אכל הר הבית

אין צריך להסכנד בכל יום שאין טיט

ועפר קולטו שם מתוך שהוא משופע

ועוד שאין אדם נכנס שם במנעל

ובאבק שעל רגליו: **אלמא**. בדבר

שעשוי להסכנד אמרי' קמאי קמאי

אלו והני אחריני יניחו: **הא נמי**.

סתם שוכר בית כשהוא יוצא מחפש

כל זמיותיו ונוטל את שלו ויוצא ונימא

האחרונים שכחוהו שאילו הראשונים שכחוהו ^(א) כבר מלאו האחרונים: **לשלשה ישראל**. צבת אחת וכל שכן אם היו עובדי כוכבים ומי שנפל

ממנו מיאש דלא ידע ממאן נבעי: **פונדק**. מקום שעובדים ושבים לנים

לילה אחד ושבים: **ואפילו ברוב ישראל**. דעביד דמיאש ולא סמיך

דליהדרו נהליה דלא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן:

שלשה עובדי כוכבים. אידיי דנקט שלשה גבי ישראל נקט נמי גבי

עובדי כוכבים וה"ה חד ובלבד שיהא אחרון: **אפילו סימא לשלשה**

ישראל. ולא תפשוט דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה

היכא דנפלה במקום שהרצים מציין דלא ידע להו לכולהו דסבר

האובד ומימר אמר ההוא דאשכח לא ידע ממני נפלה ולכשיגיע

הרגל יכריז עליה ואתן סימן ואטול אכל הכא דידע להו

לכולהו ותבענהו ולא אודו איאוש מיאש מימר אמר כו':

אמרי קמיהו. אמרתי לפניהם: **והשפא ליהדרו**. בתמיה:

נקיטנא

בגומא שלא נמצא ע"י כיבוד כדמוכה פ"ק דפסחים (דף ז. וסא) גבי תיבה שנשתמשו בה מעות מעשר וחולין דאע"ג שכיבד התיבה אזלינן בתר רוב מעות שנשתמשו שם ולא בתר בתרא כשנמצאו בגומא ויש לומר שיש גומא שנזדקת על ידי כיבוד כדאמר פרק דס נדה (נדה ו: וסא ד"ה בגומא) ויש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נזדק ע"י כיבוד כי ההיא דפסחים ומתני' דקתני מלא בתוך הבית לא משמע שמלא בסקד עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:

לשרישה עובדי כוכבים. בפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין ישנם צבית דאי לאו הכי הוי דבעל הבית שהוא בתרא:

אפילו תימא לשרישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דאמר לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו רבנן

דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הכא הוי שלו כדמפ' דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אחד יאמר מצירו לקחה

כדאמר בסמוך גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סגי בפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים אבד והם אינם מושידים את בעל

הבית ולכן אין האובד מתיאש דסבור ודאי מצירו לקחה ויחזירו לו ^(א) (ועי"ל דבעי לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):

בבא מציעא שני בבא מציעא

כו.

דשתיך. וא"ת וליקמי ליה חזירו לבצל הגל או לבצל הכותל [ב] וי"ל דאין חזר קונה דבצר שיכול להיות שלא ימצאו לעולם כמו הכא שהוא מולנע בעובי הכותל וכן מוכח לקמן (עמוד ג) דתנן מלא בחנות ובשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה לחנוני או לשולחני לפי שהמעות הם

דצר קטן ואין סופו הוה לימלא וכן

לקמן (דף סו.) דקאמר לא שנו אלא

בלוקח מן התגר דאז הוי שלו ולא

אמר' דקנה אותם תגר כשהיה

ברשותו: **בבותר** חדש מחציו

ולחזין שרו. וא"ת והא אמרינן ספק

הינוח לא יטול ועוד דהכא כי נמי

נטל להוי מקום סימן ויכריז ועוד

דמשמע דמתני' מיירי אפילו ביש בו

סימן דגממרא הוה צעי לאוקמי

מתני' בסכין וכיס אלא מחמת פירכא

אחריתי מוכין לה באודרא ונסכא

וי"ל דאיירי בשתיך דומיא דכותל ישן

ומסתמא כבר נקשו צעלים ולא

מצאו ונתייאשו אכל מחציו ולפניהם

של צעל הבית דאינו שוכח חפציו

ימים רבים:

בתוך הבית הרי אלו שרו. מיירי

שמלא צוה העיני שנראה

שהוא אציה: **וניזף בתר בתרא**.

דהיינו צעל הבית דמסתמא לעולם

הוא דר צביתו עם השוכרים וטרם

שהלכו חפשו חפציהם וכבדו הבית

ולא שכחו דבר ואין לתלות המציאה

שהיא שלהם אלא בצעל הבית שעדיין

נשאר צביתו באחרונה כגון מעות

דתלינן בתר בתרא לפי שמכבדין

השווקים בכל יום ואפילו אין בו

סימן דאין צעל הבית מתיאש מה

שמפסיד צביתו כסבור שימצאו היום

או למחר כיון שאין נכרים עמו

דריס צביתו וכי משני שעשה פונדק

לשלשה בני אדם אפילו כי יש סימן

מתיאש: **לעולם** מעשר. ואין

לתלות דמן המוכרין נפלו וכבר מעות

חולין הן שנמחללו על הבהמה דאולינן

בתר לוקחין דהוו רובא דמוכר אחד

מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקמינן

להו אחזקה דהוי מעשר: **בהר הבית לעולם חולין**. וא"ת והא

אמרינן פרק הרוואה (גירסת דף פג:) לא יכנס אדם בזה הבית

במעות הצרורים לו בסדינו א"כ מסתמא של הקדש הם ונפלו מן

המציאין ללשכה בניסן וי"ל דאין אסור ליכנס אלא במעות הצרורים

לו בסדינו בפרהסיא דנראה שנושא אותם לסחורה וגנאזי הוא

וכענין זה אפילו של הקדש אסור אכל ^(א) בידו אפילו הם של חולין

מותר ליכנס [ועיין תוס' פסחים ז.].

עשוין להתכבד בב" יום. וא"ת והלא אין מתכבדות אלא

בשציל שרצים שלא יטמאו הטהרות ולא בשציל המעות

ובגדה (דף ו: וסא ד"ה ש"מ) מוכח דמבוי דאינה בחזקת בדוקה

משרצים אע"פ שכבדוהו אינו מועיל כיון שלא בדקו משרצים

בשעת כיבוד וי"ל כיון שבדקין משרצים שלא יהא אפילו עצם

בכעדשה אי אפשר שלא ימצא מעות אם היו שם:

הבא נמי קמא קמא אוי"ר. א"ה. וא"ת ולוקי מתני' כגון שנמצא

גבי תיבה שנשתמשו בה מעות מעשר וחולין דאע"ג שכיבד התיבה

אזלינן בתר רוב מעות שנשתמשו שם ולא בתר בתרא כשנמצאו בגומא ויש לומר שיש גומא שנזדקת על ידי כיבוד כדאמר פרק דס נדה (נדה ו: וסא ד"ה בגומא) ויש גומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נזדק ע"י כיבוד כי ההיא דפסחים ומתני' דקתני מלא בתוך הבית לא משמע שמלא בסקד עמוק או בגומא עמוקה כל כך שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:

לשרישה עובדי כוכבים. בפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין ישנם צבית דאי לאו הכי הוי דבעל הבית שהוא בתרא:

אפילו תימא לשרישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרש דאמר לשלשה בני אדם מיירי אפי' בשלשה ישראל ואפילו רבנן

דאמרי ברוב ישראל חייב להכריז הכא הוי שלו כדמפ' דמתיאש וא"ת ולמה לי שלשה בתרי ובעל הבית סגי דכל אחד יאמר מצירו לקחה

כדאמר בסמוך גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סגי בפחות משלשה דאימר דמאחד מן השוכרים אבד והם אינם מושידים את בעל

הבית ולכן אין האובד מתיאש דסבור ודאי מצירו לקחה ויחזירו לו ^(א) (ועי"ל דבעי לאוקמי אפילו אין בעל הבית עמהם):

שנפל

עין מושפט נר מצוה

עב א מיי פט"ו מהל' גולה ואבדה הל' ז

סמג עשין עד טוש"ע ח"מ ס' רס סעיף א:

עב ב ג מיי שם הל' ט י

טוש"ע שם סעיף ב:

עד ד מיי שם הל' ט

טוש"ע שם סעיף א:

עוד ה מיי פ"ו מהל'

מעשר שני הלכה י:

עו ו ז מיי פט"ו מהל'

גולה ואבדה הל' יא

ועיין בהשגות ונזמ"מ

ובכ"מ סמג עשין עד

טוש"ע ח"מ ס' רס סעיף

ג:

»

רבינו הגנאל

הוזהמה. דשתיך טפי עלה בהן סיג הרבה. כלומר משנים רבות הם נהונים בזה המקום לפיכך עלה [בהן סיג]. פי' קתא יד הסכין נקרא קתא שנצי רצועות שהכיס קשור בהן. שהרצועות נקראות

שנצי: מתניתין דקתני מצא

בכותל חדש מחציו לחוץ

למוצאו מחציו ולפניהם

לבעל הבית אוקימנא

באודרא ונסכא דלית להו

לא קתא ולא שנצי וכן כל

כיצא בהן. אם משכירו

לבות זה לאחרים אפי'

מצא בתוך הבית הרי

אלו שלו אוקמה רב

נחמן בשעשאו פונדק

ואפי' לא עשאו אלא

לשלשה ישראל הרי אלו

שלו מאי טעמא ההוא

דנפל מגי נתישא. ואודא

רב נחמן לטעמיה דאמר

ראה סלע שנפל משנים

עין משפט‏
נר מצוה

כו:

שנפֿל משנים חייב לַהחזיר. אפילו אין צו סימן דאינו מתיאש לעולם ומיירי ששניהם נקשוה יחד קודם שזא זה ומנאֿה ולכן סבור ודאי שחצירו לקחה כשנקשה עמו ואינו מתיאש לעולם שמחשצ יחזירנה לי כשאציישנו כרצים ואוכיח לו שמנאֿו ולכן

נמי אמרינן בסמוך אימור שותפי נינהו כיון שראינוס מחפשין יחד ומה שפרש"י מטעם יאוש שלא מדעת אין נראה דהא רבא סבר דהוי יאוש ומפרש בסמוך מילתיה דרב נחמן ואין סברא לומר דהדר ביה בתר דליתותב ומה שפירש נמי שיציעינו שזועת היסת קשה וכי יציעינו בטענת ספק ומיחו וי"ל דטוען צרי לפי שלא היה שם אחר כי אס הוא אן קשה דבימי צר קפרא עדיין לא נתקנה שזועת היסת וגררה לפרש שכלא שזועה אינו מתיאש לעולם כדפרישית: **לֹא־אמרן אֵלֶּא כי־אֵת בֵּיה שוּה פְּרוּמָה לְבָבְךָ חַד וְחַד**. דהיינו כי ליכא שלג פרוטות אלא צ' דמה נפשך אין כריך להחזיר אס שלשתן שותפין אין כאן כדי השצה לכל אחד ואס אינן שותפין האוצד יתיאש כי השנים ידמוהו כל אחד על חצירו וא"ת וימושו שמה שנים הס שותפין דאין חושדים זה את זה ולא מתיאשי ששניהם יטענו בטענת צרי לשלישי וכן צאיכא דלמרי אמאי קאמר הני שותפי נינהו וחד מינייהו אחיל מנמיה גבי חצריה נימא אימור שנים מהס הס שותפין ואין חושדין זה את זה ויאמרו ודאי שהשלישי לקחה וי"ל דודאי כי ליכא אלא שנים האחד יטען צרי לחצירו אצל כשיש שלשה לא יטענו טענת צרי לשלישי אפי' יהיו שנים מהן שותפין דנהי דאין חושדים זה את זה מ"מ סבור שהשומך לקחה לנצער עד זמן מרובה כדלמר בסמוך דאי איכא שלג פרוטות דאינס מתיאשים סכצורים שחצריהם מנאס ומעלים מהס להקטין ולנצר עד זמן מרובה ולצסוף יחזירנה ועי"ל דכיון ששלשה הולכין יחד אין לומר שותפין שנים מהס אלא או כולם שותפין או כל אחד ואחד לצדו:

מתנה בעמא הוא דיהיב ציה. וא"ת והלא לאו דלא תגזול מקרי ניתק לנשה צפ' שילוח הקן (חולין דף קמא). א"כ כיון דלענין גזילה לא מקרי מתנה גס השצ תשיצס למה לא תיקן וי"ל דלא קאי אלא על לאו דלא תוכל להתעלס שעבר שלא החזיר קודם יאוש: **אִינוֹ עוֹבֵר אֵלֶּא מוֹשׁוֹם הֶשֶׁב תְּשִׁיבֵם**. וצפ"ק דקדושין (דף לה. ושם ד"ה מעקה) דחשיב השצת אצידה עשה שאין הזמן גרמא היינו צענין שצכאן וא"ת ואמאי ליכא לאו דלא תגזול אי משום דבהתירא אתא לידיה הלא ככוצב שער שכיר איכא לאו כדלמר צפרק אחיו נשך (למאן דף סא. ושם) וי"ל דהתם כשמתכוין לגזול לא נתיאשו העתלים והכא כבר נתיאשו: **אפ"ו צרורין**. רש"י ל"ג צרורין דאס היה צו סימן מכריז וי"ל דגריס ליה ומיירי דאיכא רוב עכו"ם מנזיים שס והס שלו ואע"ג דאיכא סימן דהלכה כר' שמעון צן אלעזר צהא:

צלוקה

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

נקיטנא ליה כו'. משצננא ליה שזועת היסת ולא נתייאש מיד כשמשמס ולא מנאֿ ונמנאֿ שצא ליד זה לפני יאוש והלכה כאציי: **אי נקיטנא וכו'**. ואינו יכול להצציעו בטענת שמה שאין נצצעיין בטענת שמה אלא אותן השנויין צמשנה ואלו נצצעים שלא צטענה כו' (שצועות דף מה.). וא"ת הא מקמי יאוש אחי לידיה ואוקימנא^[א] הלכתא כאציי ציע"ל קג"ס הא אמרן דמעות מידע ידיע מיד כרצי ילחק דלמר אדס עשוי למשמס צציקו כו' (לעיל דף כא.): **אימור שותפי נינהו**.

צסלע זו וגלמניס זה על זה ואין האחד חושד את חצירו צחלקן ולכי מישמס צציקו ולא מנאֿה לא אייאש מימר אמר אחד מן השותפים מנאֿה וללעריני הוא שותק וגמנאֿ כשצאת ליד זה לפני יאוש צאת לידו והא חוקמיה כאציי הלכך אף ע"ג דסלע דצר שאין צו סימן הוא חייב להחזיר אצל כי אין צו שלג פרוטות מה נפשך אי שותפין הן צו אין כאן משום השצת אצידה ואס של אחד מהס הוא או של השנים נואשו ואמרו חצרכו זה גנב הוא והרי נשמט ואמר לא לקחתי אחד מסכ לקחו וגנצו מחצירו: **אימור שותפי נינהו** ומיהמני אדדדי ואין חושדין זה את זה וגמנאֿת שצאת ליד זה לפני יאוש: **ראה פלע שנפל**. ולא גרסינן משנים: **נטלה לפני יאוש**. שלא שיה כדי למשמס זה צציקו: **עובר משום השצ תשיצס**. לא תגזול לא שייך אלא צשעת נטילה כמו יגזול את התנית מיד המצרי (שעולא צ כג.) כדלמר צצא קמא (עט:). לא תוכל להתעלס אינה אזהרה אלא לכוצב את עיניו וגמנע מלהליל הלכך הנוטלה על מנת להחזיר ולאחר יאוש נתכוין לגזולה אין כאן מתעלס. אצל השצ תשיצס איכא משנטל עד שיצבינה: **המפיין לס כו'**. שצעה שראה אותה ולא נטלה להחזירה: **עובר בלא תוכל לסעעלס**. שהרי העלים עיניו: **צי חלסא**. צין החולות: **ארנבל**. כברה: **בתני" מנא צחנות הרי אלו שלו**. דצצר שאין צו סימן קאי דההוא דנפל מיניה מיאש שהכל נכנסיס לשס: **צין הסיצה**. שהחנוני יושצ לפניו ותמיד נוטל ממנה ונותן לפציו ומוכר ומעוּת שנותנין לו נותן ו"לתיצה ולא נפל שוס דצר אלא מיד חנוני: **שולחני**. מחליף מעוּת ונותן מטצעותיו צשולחן שלפציו והצאין להחליף אף הן נותנין שס מעוּתיהן: **הרי אלו שלו**. דלמרינן מן הצאין נפלו שהרי השולחן מפסיק צין שולחני למעוּת שנמנאֿו ואס מן השולחני נפלו היה לסס להמנאֿ צינו לכסא שהשולחן מונח עליו: **הלוקח פירוס מחצירו**. מפרש בגמרא: **ואס היו צרורין**. הוי סימן או קשר או מנין שצחס: **גב' אמר רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי שולחן**. נראה צעיני דלא גרסינן צרורין: **לפני**. משמע על גבי קרקע: **לפני על גבי שולחן**. של שולחני וכ"ש

צין הכסא ולשולחני: **אי נמי**. [א] ניתני צרישא מנאֿ צשולחנות כדקתני רישא מנאֿ צחנות מדנקט לפני השולחן אף על השולחן צמשמע: צלוקה

צין הכסא ולשולחני: **אי נמי**. [א] ניתני צרישא מנאֿ צשולחנות כדקתני רישא מנאֿ צחנות מדנקט לפני השולחן אף על השולחן צמשמע: צלוקה

צלוקה

מסורת הש"ס

[א] גפי תוס' צ"ק סו: ד"ה רבא].
[ב] גירסת הניי ונטלה עובר משום כו' וכ"מ ברש"י ד"ה עובר].
[ג] וצ"ל ואמר וכי"א צריי"ק ורל"ש].
[ד] גפי נדרס עב].
דברות כה. וס"ג.
[ה] גפי רי"ק ורל"ש גרסאות אחרות ועי' רש"י].
[ו] ולעיל כב:].
[ז] צ"ל למוס. רש"י.

צלוקה

תורה אור השלם
1 לא תעשק את רעך ולא תגזול לא תלין פעלות לביר אתהך עד בקר:
ויקרא יט ג
2 לא תראה את שור אתהך או את שוי נדחיס ודתעלמות מהם קשב תשרבם לאתהך:
דברים כב א
3 וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אתהך אשר האבד ממנו ותצאנה לא תוכל להרעהלם:
דברים כב ג

צלוקה

צלוקה

הגהות הב"ח
(א) גמי הכי גמי נפיל מאינש אחרינו:
(ב) שם לתני על גבי שלחן אי נמי:

צלוקה

צלוקה

הגהות הגר"א
[א] גמי ומשכחנא].
אומות נא ממלת ומשכחנא מוקפים:
[ב] רש"י ד"ה א"י ניתני צרישא.
י"ב והרמב"ם מפרש דקאי על סיפא צין הכסא כו' ליתני צשולחנות כו' ועהג"א (ועמ"ס רבינו צח"מ סי' כס ס"ק טו זי):

צלוקה

מוסף רש"י

אלא מהא ליכא למשמע מיניה. דודאי מתני' לאו טולה דוקא, אלא חדא מינייהו דוקא, או רישא או סיפא, ומנא אידך אלו ההוא ולא ידעינן הי מינייהו דוקא דנגמר מניה (שבת קכא).

עו א מיי פ"ד מהל' אצידה הל' ח סג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף צ וסעיף ד:
עו ב ג ד מיי שם הל' ו סג שס טוש"ע ח"מ סי' רטב סעיף א:
עב ה מיי שם הל' ט סג שס טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ד:
ב ו מיי פט"ו שס הלכה ד ה וטין צהשנות ובמ"מ סג שס טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ה:
בא ו מיי שם הל' ו סג שס טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ז:
בב ח מיי שם הל' ו סג שס שס טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ה:

צלוקה

רבינו חננאל

חייב להכריז ולא יתיאש. נפל מתוך שלשה אין חייב להכריז ודדאי מיאש וכו' ורבא פליג עליה בהא. אמר רבא סלע שנפלה מחבירו נטלה לפני יאוש עובר משום כל תגזול ומשום השב תשיבים ומשום לא תוכל להתעלס אע"ג דאהדרה למהר לבתר יאוש איסורא כבר עבדא ודשתא מתנה הוא דיהיב ליה. נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נמלך לנוטלה עובר משום השב תשיבים. המחזין עד שתיאשוו הבעלים ונטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלס. אמר רבא מאן דחזא דנפל זוזא מחבריה בי חלתא ושולקיה אינו חייב להחזירו אע"ג דחזיה דמייתי ארובלי ומארבל וכו': **מתני'** מצא בחנות הרי אלו שלו. בין חיבה לחנוני הרי אלו לחנוני. לפני שולחני למוצאן בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני. בין מרקתני בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני הא על השולחן אפי' צרורין ומונחין הרי הן של מוצאן ותוב דולא קתני סיפא מצא בחנות של שולחני הרי אלו שלו כדקתני רישא ש"מ אפי' על השולחן עצמו הרי הן למוצאן. לקח פירות מחבירו ומצא בתוכן מעוּת או שילח לו חבירו פירות

מסורת הש"ם

(א) [ב"ק פא: א] ט שם גד, **(ב)** [לקמן פח: ב"ק מתא], **(ג)** [וחולין עט: א] (ס) ב"ק קב: ע"ש לעיל ב, **(ד)** [לעיל ט: ט"ז ושם אית' ר"ש בן יהודקא] **(ה)** [נעי' תוס' סנהדרין יד, ד"ה ור"ש טו', **(ו)** [לעיל יח: חולין עט: א] **(ז)** [נדבכים כב], **(ח)** [ב"ק מח: א] **(ט)** אולי ל"ל להכריז, **(ט)** [נדלא' ב"ק פז: ד],

תורה אור השלם

1 וכן תעשה לקמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לקל אבדת אחיך אשר האבד ממנו ומצאתה לא תוביל לקהעלה: דברים כב ג
2 לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים ודתעלמות מהם דשב תשיבים לאחיה: דברים כב א

הגהות הב"ח

(א) גמ' לברבינא דאמר רבינא ומלאת: **(ב)** שם אלא פירוטה שהחלה וחזרה וסוקרה איכא צינייהו כל"ל וסבית שהוקרה ממק: **(ג)** תוס' ד"ה בלוקח וכו' אס אינו הורה ליטול:

גליון הש"ם

גכ' משפעות דורשין **א"ב** שנועות דק יעו ע"א:

מוסף רש"י

ושה דאבדה. כיון דכתיב לכל אצדת אחיך, למה לי דכתב רחמנא חמור ושור ושה ושלמה, ויפרק אלו מילות דרשין לטלוהו כד משה (ב"ק דד), ומצאתה ואפילו הכי אחיך ולא עביד' כי מעט רחמנא ענד כוכים היכא דלא אחאי לידיה דשרא'ל לא מייחב למטורא עלה ולאדוניה, אכל אחא לידיה מייחב להחזירה, דאידעמו אסורה (דעיל ב.), ששטפה נהר שמיא מותרת, הואיל ונתיאשו הכעלים (ב"ק טו), אשר תאבד ממנו, ממנו קרא יתירא הוא לאשמעינן שאיט אבד אלא הימט (דעיל ב:),

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

בלוקח מן הסגר, שאף הוא לקח בתוצאה זו מאנשים הרבה ולא ידע דמאן נינהו וכיון דלית זהו סימן נתיאשו הצעלים: דשן. וכי הוא עלמנו דש את התבוצאה הזאת הלא פועלים הרבה דשו אותה: **איסמייא**, אסיר צרייתא וז מגרסתי: **אמר ליה לא**, תסמי.

בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית **חייב להחזיר** וכן תני תנא קמיה דרב נחמן ל"ש אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית **חייב להחזיר א"ל** רב נחמן וכי בעל הבית בעצמו דשן א"ל **איסמיה** א"ל לא תתרגם מתני' **ב**כגון שרשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים: **מתני'** **א**ף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף יכל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים **חייב להכריז: גמ'** מאי בכלל כל אלו אמר רבא בכלל יכל אבדת אחיך אמר רבא למה לי דכתב רחמנא **שור**² חמור שה ושמלה צריכי דאי כתב רחמנא שמלה הוה אמינא **ה"מ** בעדים דגופה וסימנין דגופה אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף אימא לא מהדרין ליה כתב רחמנא חמור **ד**אפילו חמור בסימני האוכף שור ושה דכתב רחמנא **ל"ל** שור **ד**אפילו לגזית זנבו ושה לגזיותיו ולכתוב רחמנא שור דאפילו לגזית זנבו וב"ש שה לגזיותיו אלא **א**מור רבא חמור דבור לרבי יהודה ושה דאבידה לדברי הכל קשיא ואימא לגללים הוא דאתא **ג**ללים אפקורי מפקר להו ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפילו בסימנין **מהדרין**⁷ ו**סימנין** דאורייתא אמרי מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה דקתני מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין **חייב להכריז** אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין **חייב להכריז ש"מ** דשה לאו לסימנין הוא דאתא: תנו רבנן **י**אשר תאבד **פ**רט לאבידה שאין בה שוה פרוטה רבי יהודה אומר ומצאתה פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה מאי בינייהו אמר אביי **משמעות** דורשין איכא בינייהו מר נפקא ליה מאשר תאבד ומר נפקא ליה מומצאתה ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד האי מומצאתה מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה **א** (לכדרבנאי **א**דאמר רבנאי ומצאתה דאתאי לידיה משמע ולמאן דנפקא ליה מומצאתה האי אשר תאבד מאי עביד ליה מבעי ליה לאהדורי

לכדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן משום **ר"ש** בן יוחי מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר **י**כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואיך הא דרבנאי מנא ליה נפקא ליה **מ**ומצאתה ואיך הא דרבי יוחנן מנא ליה נפקא ליה ממנו לא משמע ליה רבא אמר פרוטה שהחולה איכא בינייהו **מ"ד** מאשר תאבד איכא ומ"ד מומצאתה ליכא ולמ"ד אשר תאבד הא בעינן ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן דאמר אשר תאבד ליכא ולמאן דאמר ומצאתה הא בעינן אשר תאבד וליכא **א**לא פרוטה **א** שהוקרה והחולה וחזרה והוקרה איכא בינייהו **מ**אן דאמר אשר תאבד איכא ומאן דאמר ומצאתה בעינן דאית בה שיעור מציאה משעת אבירה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא **א** או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי

בבא מציעא פרק שני בבא מציעא כז.

בלוקח מן התגר, פרש"י שלקח מאנשים הרבה ועירב פירות יחד ואינו יודע של מי הן ובאין זו סימן מיידי וא"ת אמאי לא מוקי בלוקח שהוא תגר וי"ל דלא פסיקא ליה דאס מנא קודם ששהא כדי לערבו צפירות אחרים חייב להחזיר אצל בלוקח

מן התגר כצר עירב התגר ועי"ל בלא טעם דמערב עם שאר הפירות לא שנו אלא בלוקח מן התגר שאינו יודע למי להחזיר או לתגר או לצעה"צ אפי' אס אינו **א** הוה ליפול בתבוצאה כ"א צשעת דישה ואין להסתפק בתגר מ"מ אינו יודע מאיזה בעל הצית קנה התגר ולזה הפי' הו"מ למימר בלוקח שהוא תגר ומתייאש בעל הצית שסגר כסגר מכר התגר ואין הקונה יודע למי יחזיר אלא כמו כן משום דלא פסיקא ליה דאס התגר מנאס קודם ששהא כדי למכור לאחר לא נתיאש צעה"צ וחייב להחזיר: **מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנ'** ויש לה תובעין, נמירובה

(ב"ק דף סו. ושם ד"ה מנא) אמרינן בגגיניה ילפינן יאוש מאצדה וא"ת ואצידה גופה מנלן וי"ל דמהכא נפקא לן דמה שמה מיוחדת שיש בה סימן ואין הצעלים מתיאשין אלא מוצעין שיחזירוה להם בסימנין אפי' אי סימנין לאו דאורייתא ואין מחזירין אלא צעדים מ"מ ילפינן משמלה דדווקא דצר שיש בו סימן חייב **א** להחזיר דע"י שיש בו סימן ימנא עדים שיאמר להם מכירים אתם שמה של שיוי זה סימנין כך וכך וגם המנאל לא יוציא השמלה להראותה לכל אדם אלא למי שיתן זה סימנים אע"פ שאינו מחזירה לו בכן מ"מ דומה שהיא שלו ומראה אותה לעדים אצל דברים שאין בהן סימן הוי שלו לפי שהצעלים נתיאשו והא דקאמר בגמרא סימנין כדי נסכה אע"ג דנריך הסימנין דע"י זה יש לה תוצעין מ"מ כדי נסכה דאפילו אי לא תני אלא שיש לה תוצעין מ"מ ידעינן דע"י סימנין יש לה תוצעין ואין הצעלים מתיאשם כדפרישית ומיהו צירושלמי יליף מניין ליאוש מן הסורה אמר רבי יוחנן אשר תאבד ממנו מי שאבדה ממנו ומנאיה אלא כל אדם יראה זו כו':

בעדי אובב, פי' אי סימנין לאו דאורייתא: **לגזיות** זנבו, וא"ת אס יש זה שוה פרוטה פשיטא ואס אין זה שוה פרוטה הא ממעטינן לקמן מהשצה וי"ל דאזכרין שחייב לגזוזה צעתה אע"פ שאין זה שוה פרוטה צעה שגוזה:

חמור דבור לרבי יהודה. הא דלא קאמר גס לז"ה **א** קשה דלא חשיב אלא צהמות: **ושה דאבידה לדרבי הב"א** קשיא, מקשינן ונימא מלתא דאתא בק"ו טרם וכתב לה קרא ומיך **הר"י** כהן דכיון דנכתב שור לגזית זנבו הוי גזית שה בכלל כל אצידת אחיך: **פר"מ** **א**שאין בו שוה פרוטה: דס"ד לחייב מכלל כל אצידת אחיך: **ת"ש**

אמור רבא חמור דבור לרבי יהודה. הא דלא קאמר גס לז"ה **א** קשה דלא חשיב אלא צהמות: **ושה דאבידה לדרבי הב"א** קשיא, מקשינן ונימא מלתא דאתא בק"ו טרם וכתב לה קרא ומיך **הר"י** כהן דכיון דנכתב שור לגזית זנבו הוי גזית שה בכלל כל אצידת אחיך: **פר"מ** **א**שאין בו שוה פרוטה: דס"ד לחייב מכלל כל אצידת אחיך: **ת"ש**

אמור רבא חמור דבור לרבי יהודה. הא דלא קאמר גס לז"ה **א** קשה דלא חשיב אלא צהמות: **ושה דאבידה לדרבי הב"א** קשיא, מקשינן ונימא מלתא דאתא בק"ו טרם וכתב לה קרא ומיך **הר"י** כהן דכיון דנכתב שור לגזית זנבו הוי גזית שה בכלל כל אצידת אחיך: **פר"מ** **א**שאין בו שוה פרוטה: דס"ד לחייב מכלל כל אצידת אחיך: **ת"ש**

עין משפט ונר מצוה

פא א ב מיי' פי"ו מהל' אצידה הלכה ו סמג עשין עד טו"ש"ע ח"מ סי' רכב סעיף ז:
פד ג מיי' שם פי"ד הלכה א:
פה ד מיי' שם וסמג שם טו"ש"ע ח"מ (סי' רנע סעיף ג) וסי' רכב סעיף ג:
פו ה מיי' שם וסמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רכב סעיף יח:
פז ו מיי' שם סמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רסו סעיף ז:
פח ז מיי' פי"ג שם הלכה ה:
פט ח מיי' שם פי"א הלכה יב סמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רנע סעיף ב וסי' רכב סעיף א:
צ א י מיי' שם פי"ג הל' א סמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רכב סעיף א:

פא א ב מיי' פי"ו מהל' אצידה יב סמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רנע סעיף ב וסי' רכב סעיף א:
צ א י מיי' שם פי"ג הל' א סמג שם טו"ש"ע ח"מ סי' רכב סעיף א:

רבינו הגנאל

אם מתגר לקח או מבעל הבית חרשים לו פועלים הרי הן שלו ואם מצאן צוריון או אפי' מפוריון ולקח מבעל הבית חרשים על ידי עבדיו הכנענים וכיוצא בהן נוטל ומכריז: **מתנ'** אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה צאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין אף כל שיש לה סימנין ויש לה תובעין, אמר רבא [חמור] דבור לר"י ושה דאבידה לדברי הכל קשיא, חמור דבור פי' חמור שכתב בבור אליבא דרבנן דאמרי שור ולא אדם חמור ולא כלים פסיר כתיב בקרא ונפל שמה שור או חמור אלא לר' יהודה דמחייב על גזקי כלים בבור חמור מה בא למעט קשיא, שה דאבידה שנאמר כי תראה את שור אחיך או את שני נדחים וגו' אם השור שיש לומר הוא הניחו שרוב השוורים שעושים מלאכה בהן אין נמסרין לרועה וההורה תורה להשיבן שה לא כל שכן שה דכתב רחמנא למה לי קשיא, פי' גלילן צפיצי בקר, מלשון והיא בגליל צואת האדם: ת"ר אשר תאבד ממנו פוטת לאבידה שאין בה שוה פרוטה וכו' אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי מנין לאבידה ששטפה נהר שמוותרת וכו' הא דאמר רבנאי ומצאתה בפ' הגזול בתורא הלכה אין פורטין מחיבת המוכסין.

^[1] אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן

^[2] אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן